

Ο Δρόμος για τον
Παράδεισο είναι μακρύς

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς

ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Πριν την ανάγνωση

Δραστηριότητες

1. Ο **τίτλος** του επιστολικού μυθιστορήματος είναι: «Ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς». Να φανταστείτε το περιεχόμενό του εφηβικού μυθιστορήματος που πρόκειται να διαβάσετε.
2. Διαβάστε το **οπισθόφυλλο**. Σας κεντρίζει το ενδιαφέρον να διαβάσετε το βιβλίο; Γιατί;

Κατά την ανάγνωση

Δραστηριότητες

1. Οι **χαρακτήρες** μοιάζουν με εσάς ή με ανθρώπους που γνωρίζετε και ως προς τι; Διαφέρουν και ως προς τι;
2. Υπάρχει κάποιος **χαρακτήρας** που συμπαθείτε ή που δεν συμπαθείτε; Για ποιους λόγους;
3. Ποιο είναι το βασικό **θέμα** του κειμένου; Ποια είναι η δική σου άποψη γι' αυτά που λέει το κείμενο;
4. Μετατρέψτε το **«κακό» σε «καλό»** ή δυσάρεστα γεγονότα σε ευχάριστα.
5. **Να σχολιάσετε** τις ρατσιστικές συμπεριφορές που αναδεικνύονται στο κείμενο.
6. Να γράψετε ένα κείμενο που θα περιλαμβάνει σε οποιοδήποτε σημείο του την περίοδο λόγου **«Η ζωή καμιά φορά είναι πολύ σκληρή μαζί μας. Όμως να θυμάσαι πως ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς.»**
7. Ποια είναι η **δική σας στάση** γι' αυτά που λέει το κείμενο στις σ. 76-79.
8. Τι θα κάνατε εσείς διαφορετικό στη θέση της ηρωίδας ή των ηρωίδων;

Μετά την ανάγνωση

Δραστηριότητες (ατομικές και ομαδικές) διακαλλιτεχνικές, δημιουργική γραφή

1. Να γράψετε **βιβλιοπαρουσίαση** του συγκεκριμένου έργου ή μία **βιβλιοκριτική** για τη σχολική εφημερίδα.
2. Να γράψετε ένα κείμενο για να εκφράσετε την **ευαρέσκεια** ή την **απαρέσκειά** σας για το βιβλίο που διαβάσατε, αιτιολογώντας την απάντησή σας.
3. Να δημιουργήσετε το δικό σας **εξώφυλλο** και **οπισθόφυλλο** για το βιβλίο.
4. **Δραματοποιήστε σκηνές** από το προαναφερόμενο βιβλίο και **βιντεοσκοπήστε** τες.
5. Δημιουργήστε **πρόσκληση** με αναφορά στο συγκεκριμένο βιβλίο για τη Λέσχη ανάγνωσης που θα λειτουργήσει στο σχολείο σας.
6. Να δημιουργήσετε **ψηφιακά έργα** (φωτοαφήγηση, animation, κόμικ, με διάρκεια 2-3 λεπτά).
7. Γράψτε ένα δικό σας **ποίημα**.
8. **Ανάγνωση** επιστολών ή αποσπασμάτων του βιβλίου **με ζωντανή μουσική υπόκρουση**.
9. Να απεικονίσετε σε **σκίτσο** ή **κόμικ** μια σκηνή του λογοτεχνικού έργου (εικαστική έκφραση).
10. Η Ελένη και η Βερόνικα συναντιούνται. Γράψτε έναν διάλογο ανάμεσά τους (**δημιουργική γραφή**) και **δραματοποιήστε** το.
11. Δημιουργήστε ένα φύλλο της **ψηφιακής σχολικής** σας **εφημερίδας** με αφορμή το βιβλίο «Ο δρόμος για τον παράδεισο είναι μακρύς».
12. Γράψτε ένα **διήγημα** στο οποίο θα παρουσιάζεται μια αληθινή φιλία ανάμεσα σε εφήβους. Τα έργα πρέπει να είναι πρωτότυπα και να μην περιλαμβάνουν υλικό το οποίο υπόκειται σε έλεγχο πνευματικών δικαιωμάτων.
13. Να παρουσιάσετε χωριστά τη συναισθηματική κατάσταση των δύο κοριτσιών τεκμηριώνοντας την απάντησή σας με τα αντίστοιχα χωρία του κειμένου. Στη συνέχεια να δημιουργήσετε έναν **εννοιολογικό χάρτη** με τα **συναισθήματα**. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το smartart για να απεικονίσετε τα συναισθήματα με κλιμάκωση προς τα πιο δυνατά.

14. Αφού ολοκληρώσατε την ανάγνωση του **επιστολικού μυθιστορήματος**, να μελετήσετε το **τραγούδι**, που ακολουθεί. Στη συνέχεια να σχολιάσετε σε ένα εκτενές κείμενο τον τρόπο με τον οποίο ο κάθε καλλιτέχνης (η στιχουργός και η συγγραφέας) προσλαμβάνει και σκιαγραφεί τους εμικρέδες.

Εμικρέδες της Ρουμανίας, Λένα Πλάτωνος

Ένα απόγευμα ο γιος του Ρουμάνου
έχασε το κοτοπουλάκι του.
Χτύπησε όλες τις πόρτες.
**Τα μεγάλα του μάτια,
καθώς το αναζητούσανε μάταια,
μου φάνηκαν χοάνες
που από μέσα τους
μπορούσε ο καθένας
να διακηρύξει
τ' ανθρώπινα δικαιώματα.**
Πόσο μ' αρέσει
ν' ακούω τους ανθρώπους
ν' ανεβαίνουν με το ασανσέρ
και να μιλάνε ρουμάνικα...
Κι ένα βράδυ,
ενώ κοιτάζα τα τοξωτά μπαλκόνια
του μαιευτηρίου της «Έλενας»,
άκουσα ήχο πιάνου.
Κάποιος απ' τους Ρουμάνους
έπαιζε από συνήθεια το ίδιο κομμάτι
και μεταμόρφωνε, πάλι, τους δήμιους
της Αμερικάνικης πρεσβείας,
τους μεταμόρφωνε, πάλι, σε χάδι.
Πόσο μ' αρέσει
ν' ακούω τους ανθρώπους
ν' ανεβαίνουν με το ασανσέρ
και να μιλάνε ρουμάνικα...
Ένα μεσημέρι, σκυφή κι ανώνυμη,
μέσα στους σκοτεινούς διαδρόμους
μιας πολυκατοικίας,
τους άκουσα να μιλάνε ρουμάνικα.
Καθώς ανέβαινα με το ασανσέρ...
...να μιλάνε ρουμάνικα.

Και τότε τραγούδησα:

"Πόσο μ' αρέσει
ν' ακούω τους ανθρώπους
ν' ανεβαίνουν με το ασανσέρ
και να μιλάνε ρουμάνικα..."

Εμιγκρέδες της Ρουμανίας,
πιθανότητες ευτυχίας,
στην περιοχή της Αμερικάνικης πρεσβείας...

15. Να παρατηρήσετε τον πίνακα που σας δίνετε και να συγκρίνετε ως προς τη θεματική συνάφεια το **εικαστικό έργο** και το **λογοτεχνικό βιβλίο**.

Friends by Varsha Kharatama

Μετά την ανάγνωση

ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΕ ΟΜΑΔΕΣ (ενδεικτικά):

Δημιουργική γραφή, ποίημα

Γράψτε ένα δικό σας ποίημα (δραστηριότητα 7)

Ζωή εστί φιλία

Η ζωή είναι ωραία
όταν έχεις φίλους για παρέα
Όποια δυσκολία κι αν προκύψει
ο φίλος είναι εκεί για να την σβήσει
Κι αν ο φίλος σου διαφορετικός από σένα μοιάζει
καθόλου μη σε νοιάζει
Το παρελθόν σου μπορεί να είναι σκοτεινό
ο φίλος σου όμως θα στο κάνει λαμπρό
Σε σπίτια σε πλατείες
με τους φίλους όπου κι αν πάτε
πάντα καλά θα περνάτε.
Δείτε μας
Παναγιώτης Άγγελος Αλέξης
μια γροθιά οι τρεις μας ενωμένοι μεταξύ μας
Φίλοι από πάντα και για πάντα
θα μοιράζονται χαρές λύπες και όλα τα συμβάντα.
Μην αρνηθείς στην παρέα μας να μπεις
έλα μαζί μας ένα bubble tale για να πιείς.
Η ζωή είναι ωραία
όταν έχεις φίλους για παρέα.

*Συνθετική δημιουργική δραστηριότητα, συσχετισμός του μυθιστορήματος με
ακουστικό υλικό*

Αφού ολοκληρώσατε την ανάγνωση του επιστολικού μυθιστορήματος, να μελετήσετε το τραγούδι, που ακολουθεί, Εμιγκρέδες της Ρουμανίας, της Λένας Πλάτωνος. Στη συνέχεια να σχολιάσετε σε ένα εκτενές κείμενο τον τρόπο με τον οποίο ο κάθε καλλιτέχνης (ο στιχουργός και η συγγραφέας) προσλαμβάνει και σκιαγραφεί τους εμιγκρέδες. (δραστηριότητα 14)

Η συγγραφέας του βιβλίου «Ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς» παρουσιάζει τη Βερόνικα και την οικογένειά της, Αλβανούς μετανάστες που έχουν έρθει στην Ελλάδα για μια καλύτερη ζωή, να αντιμετωπίζουν ρατσισμό από τον κόσμο. Όταν η οικογένεια μετακόμισε σε καινούργιο σπίτι οι υπόλοιποι ένοικοι στην αρχή τους αντιμετώπισαν με εχθρότητα, τους αποκαλούσαν δολοφόνους και τους θεωρούσαν ανεπιθύμητα πρόσωπα. Ο αδερφός της Βερόνικας αποκλείστηκε από τους μαθητικούς αγώνες στίβου λόγω της καταγωγής του. Γενικότερα, η οικογένεια αντιμετωπίζει οικονομικές δυσκολίες γι' αυτό βλέπουμε τη Βερόνικα να πηγαίνει τα απογεύματα να κρατάει συντροφιά σε μία ηλικιωμένη κυρία, όταν ο πατέρας της λόγω προβλήματος υγείας σταμάτησε τη δουλειά.

Η Κλιάφα τούς σκιαγραφεί σαν βασανισμένους ανθρώπους, που όταν ήρθαν στην Ελλάδα, τους περιφρονούσαν εξαιτίας της αλβανικής τους καταγωγής. Επίσης, δείχνει ότι είναι εργατικοί και φιλότιμοι, αφού δεν διστάζουν να κάνουν οποιαδήποτε δουλειά για να ζήσουν. Η ίδια η Βερόνικα αγαπάει πολύ το σχολείο και θέλει να μορφωθεί αλλά δεν ξέρει αν θα έχει την οικονομική δυνατότητα. Οι γονείς αντιμετωπίζουν την κατάσταση ήρεμα και υπομονετικά, ενώ η Βερόνικα και ο αδερφός της νιώθουν παράπονο για τον ρατσισμό που βιώνουν και γιατί δεν γίνονται αποδεκτοί.

Αντίθετα, η στιχουργός προσλαμβάνει τους εμιγκρέδες με διαφορετικό τρόπο. Οι Ρουμάνοι που ζουν στην πολυκατοικία της της κάνουν εντύπωση και της τραβάνε την προσοχή θετικά, ιδιαίτερα εξαιτίας της ρουμάνικης γλώσσα. Φαίνεται ότι της αρέσει να τους παρατηρεί, να ακούει τους ήχους από το διαμέρισμά τους, όπως το πιάνο, να τους ακούει να ανεβοκατεβαίνουν με το ανσασέρ μιλώντας την γλώσσα τους. Τους παρατηρεί σαν κάτι διαφορετικό, της αρέσει η παρουσία τους και πιστεύει ότι δίνουν έναν διαφορετικό τόνο. Τέλος, τους σκιαγραφεί σαν απλούς ανθρώπους που έχουν τις ίδιες συνήθειες με τους συγκατοίκους τους. Δεν βρίσκει δηλαδή κάτι διαφορετικό, πέρα από τη γλώσσα.

Ενώ, λοιπόν, η συγγραφέας του βιβλίου θέλει να δείξει τον ρατσισμό που βιώνουν οι οικονομικοί μετανάστες στην Ελλάδα, η στιχουργός θέλει να προβάλλει αυτή τη διαφορετικότητα με θετικό τρόπο.

Συνθετική δημιουργική δραστηριότητα, συσχετισμός πεζού λογοτεχνικού λόγου και ποιητικού

Αφού ολοκληρώσατε την ανάγνωση του επιστολικού μυθιστορήματος, να μελετήσετε το τραγούδι, που ακολουθεί, Εμιγκρέδες της Ρουμανίας, της Λένας Πλάτωνος. Στη συνέχεια να σχολιάσετε σε ένα εκτενές κείμενο τον τρόπο με τον οποίο ο κάθε καλλιτέχνης (ο στιχουργός και η συγγραφέας) προσλαμβάνει και σκιαγραφεί τους εμιγκρέδες. (δραστηριότητα 14)

Μέσα από αυτό το μοναδικό και ξεχωριστό τραγούδι, το οποίο εκτελείται πολύ επιτυχημένα από την ιδιαίτερα μελωδική και ζεστή φωνή της Λένα Πλάτωνος, επιχειρείται με έναν ιδιαίτερα πρωτότυπο τρόπο να σκιαγραφηθεί όσο το δυνατόν πιο παραστατικά η παρουσία των εμιγκρέδων της Ρουμανίας σε ένα από τα πιο κεντρικά σημεία της Αθήνας.

Η στιχουργός αντί να προβεί σε μία αναλυτική περιγραφή των χαρακτηριστικών που διακρίνουν τους εμιγκρέδες Ρουμάνους, με λίγες σκόρπιες λέξεις, εικόνες και ήχους που στην πρώτη ακρόαση αδυνατούν να συνθέσουν το πορτρέτο αυτών των ανθρώπων, προκαλεί τον ακροατή να συμπληρώσει στο μυαλό του τα στοιχεία εκείνα που λείπουν από την εικόνα.

Πιο συγκεκριμένα, αρχικά, στους πρώτους στίχους έχουμε την εικόνα του γιου του Ρουμάνου, ο οποίος φέρεται να χτυπάει τις πόρτες της πολυκατοικίας με σκοπό να βρει το χαμένο του πουλάκι, δίνοντας την εντύπωση ενός ατόμου που έχει τις ίδιες ανησυχίες που θα μπορούσε να έχει οποιοδήποτε άλλο παιδί της ηλικίας του ανεξάρτητα από την καταγωγή του. Τόσο τα παιδιά των Ρουμάνων εμιγκρέδων όσο και των Ελλήνων ή άλλων εθνοτήτων δεν παύουν να έχουν τις ίδιες απορίες, τις ίδιες ανησυχίες και φυσικά τα ίδια δικαιώματα.

Στην συνέχεια, η στιχουργός εγκαταλείποντας με δεξιότητα την εικόνα καταφεύγει στα ακούσματα, καθώς δηλώνει ότι αρέσκεται να ακούει μέσα από το ασανσέρ ρουμάνικες ομιλίες. Η ρουμάνικη γλώσσα αν και δεν έχει κοινά στοιχεία προέλευσης και παραγωγής των λέξεων, γραμματικής και σύνταξης με την ελληνική, παρόλα αυτά είναι μία ιδιαίτερη γλώσσα που το άκουσμά της εκφράζει την πολυπολιτισμικότητα της πρωτεύουσας, δηλαδή τη συνύπαρξη πολλών εθνοτήτων και ανθρώπων διαφορετικών πολιτισμών. Έτσι, το άκουσμα της ρουμάνικης γλώσσας μέσα από την καμπίνα του ασανσέρ αποτελεί μία ευχάριστη ηχητική νότα μέσα στην πολύβουη πρωτεύουσα.

Όμοια το κομμάτι που ακούγεται από το πιάνο του Ρουμάνου, αν και επαναλαμβάνεται στο ίδιο μονότονο μοτίβο, καταφέρνει και αυτό να δώσει ένα διαφορετικό ηχητικό χρώμα στην πολύβουη περιοχή που βρίσκεται το μεγάλο κτίριο της Αμερικάνικης Πρεσβείας και το Μαιευτήριο της Έλενας.

Πολλές φορές, συνηθίζουμε να προσπερνάμε αδιάφορα ήχους και εικόνες που μας ξενίζουν ή που δεν μας αφορούν άμεσα, ενώ εάν αφιερώνουμε λίγο χρόνο για να τα προσέξουμε, σίγουρα θα βρίσκαμε κάποια στοιχεία όμορφα, διαφορετικά και ελκυστικά στα μάτια μας. Εάν ανοίξουμε διάπλατα τα μάτια και τα αυτιά μας, θα μπορέσουμε να εκτιμήσουμε την ομορφιά και την αρμονία που βρίσκεται δίπλα μας, που συγκατοικεί στο ίδιο οίκημα και μας φαίνεται άγνωστη και ξένη.

Αντίθετα με το τραγούδι, που δίνει μια γλυκιά νότα στην παρουσία των μεταναστών, το μυθιστόρημα της Μαρούλας Κλιάφα σκιαγραφεί τη σκληρότητα και την περιθωριοποίηση που ζει ο κάθε μετανάστης.

Από τις πρώτες κιάλας σελίδες του βιβλίου διακρίνουμε τις κακουχίες που βιώνουν οι μετανάστες προσπαθώντας να περάσουν τα σύνορα μιας χώρας. Κρύο, πείνα, συλλήψεις, ακόμα και ο θάνατος παραμονεύει. Οι οικογένειες χάνονται, χωρίζονται στον δρόμο της αναζήτησης μιας καλύτερης ζωής. Τα παραδείγματα της Βερόνικας είναι αρκετά. Ο φίλος της, ο Βασίλης, χάθηκε στον δρόμο για την Ελλάδα, η γιαγιά της χωρίστηκε από την οικογένεια και η ίδια έμεινε πίσω περιμένοντας τη μέρα που θα καταφέρει να σμίξει ξανά με τον πατέρα της.

Αλλά ακόμα και όταν καταφέρνουν να περάσουν τα σύνορα, οι συνθήκες δεν είναι ιδανικές. Η Βερόνικα περιγράφει με γλαφυρό τρόπο τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η οικογένειά της. Δυσκολίες που δυστυχώς καθρεφτίζουν όλες τις οικογένειες μεταναστών της γης. Η ανέχεια και η δυσκολία εύρεσης εργασίας οδηγεί τους ανθρώπους αυτούς να αναλαμβάνουν δύσκολες εργασίες, για να κερδίσουν τα προς το ζην. Ωστόσο, πολλές φορές αυτό δεν είναι αρκετό κι έτσι αναγκάζονται να στερούνται είδη πρώτης ανάγκης. Το σπίτι είναι μικρό, τηλεόραση δεν υπάρχει και η Βερόνικα αρνείται να βγει βόλτα με την παρέα της, γιατί ο καφές κοστίζει...

Σαν να μην έφταναν όλα αυτά, ο κοινωνικός ρατσισμός έρχεται να ενισχύσει τη βιαιότητα της ζωής τους. Ο φόβος για το διαφορετικό οδηγεί τους ανθρώπους στην κακία, στον ρατσισμό, στην αδιαφορία. Η ηρωίδα δείχνει να τα βιώνει όλα αυτά στην καθημερινότητά της. Δεν έχει φίλους αληθινούς, η οικογένεια της δυσκολεύεται να βρει σπίτι, ο αδερφός της απορρίπτεται από το «σύστημα». Δεν έχει σημασία το τι είσαι αλλά το ποιος είσαι ή από πού είσαι.

Είναι επιλογή του καθενός να αισθάνεται ή να πιστεύει οτιδήποτε για τον καθένα. Όμως, δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάμε ότι εμικρέδες αναγκαστήκαμε να γίνουμε και εμείς. Με σεβασμό και κατανόηση οι διαφορές μας και οι φόβοι μας μπορούν να γεφυρωθούν.

Διακαλλιτεχνική δραστηριότητα, συνομιλία λογοτεχνίας και ζωγραφικής

Να παρατηρήσετε τον πίνακα που σας δίνετε και να συγκρίνετε ως προς τη θεματική συνάφεια το εικαστικό έργο και το λογοτεχνικό βιβλίο. (δραστηριότητα 15)

Στο εικαστικό έργο της varsha kharatma παρατηρούμε δύο κοπέλες που ταυτίζονται με τους χαρακτήρες του λογοτεχνικού βιβλίου «Ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς». Στα δεξιά, η κοπέλα φοράει πιο εντυπωσιακά ρούχα, γι' αυτό την παρομοιάζουμε με την Ελένη του βιβλίου. Αντίθετα, η κοπέλα στα αριστερά φοράει πιο λιτά ρούχα οπότε συμπερασματικά υποστηρίζει τον ρόλο της Βερόνικας. Επιπλέον, έχουν πολλά κοινά στην εξωτερική τους εμφάνιση, όπως και στο βλέμμα τους. Επίσης, από την απόσταση που έχουν μεταξύ τους καταλαβαίνουμε πως οι δύο κοπέλες έχουν φιλικές σχέσεις, όπως και οι δυο πρωταγωνίστριες του βιβλίου. Τέλος, και οι δύο έχουν τα κεφάλια τους γυρισμένα με τέτοιο τρόπο, ώστε να δημιουργούν ένα ενιαίο πρόσωπο εκδηλώνοντας το ότι δεν παύουν να είναι δύο δεκαπεντάχρονες φίλες που αν και έχουν διαφορετικό τρόπο ζωής, ταιριάζουν και συμπληρώνουν η μία την άλλη καλλιεργώντας μια δυνατή και μακροχρόνια φιλία, που δημιουργήθηκε μέσω των κοινών ονείρων, της ανταλλαγής γραμμάτων, καθώς και το γεγονός το ότι εκμυστηρεύονταν η μια στην άλλη τη ζωή, τα συναισθήματα και την καθημερινότητά τους. Όλη αυτή η υπέροχη και εγκάρδια φιλία τις έκανε να νιώθουν αληθινές και ειλικρινείς η μία στην άλλη αλλά και στον ίδιο τους τον εαυτό.

Friends by Varsha Kharatama

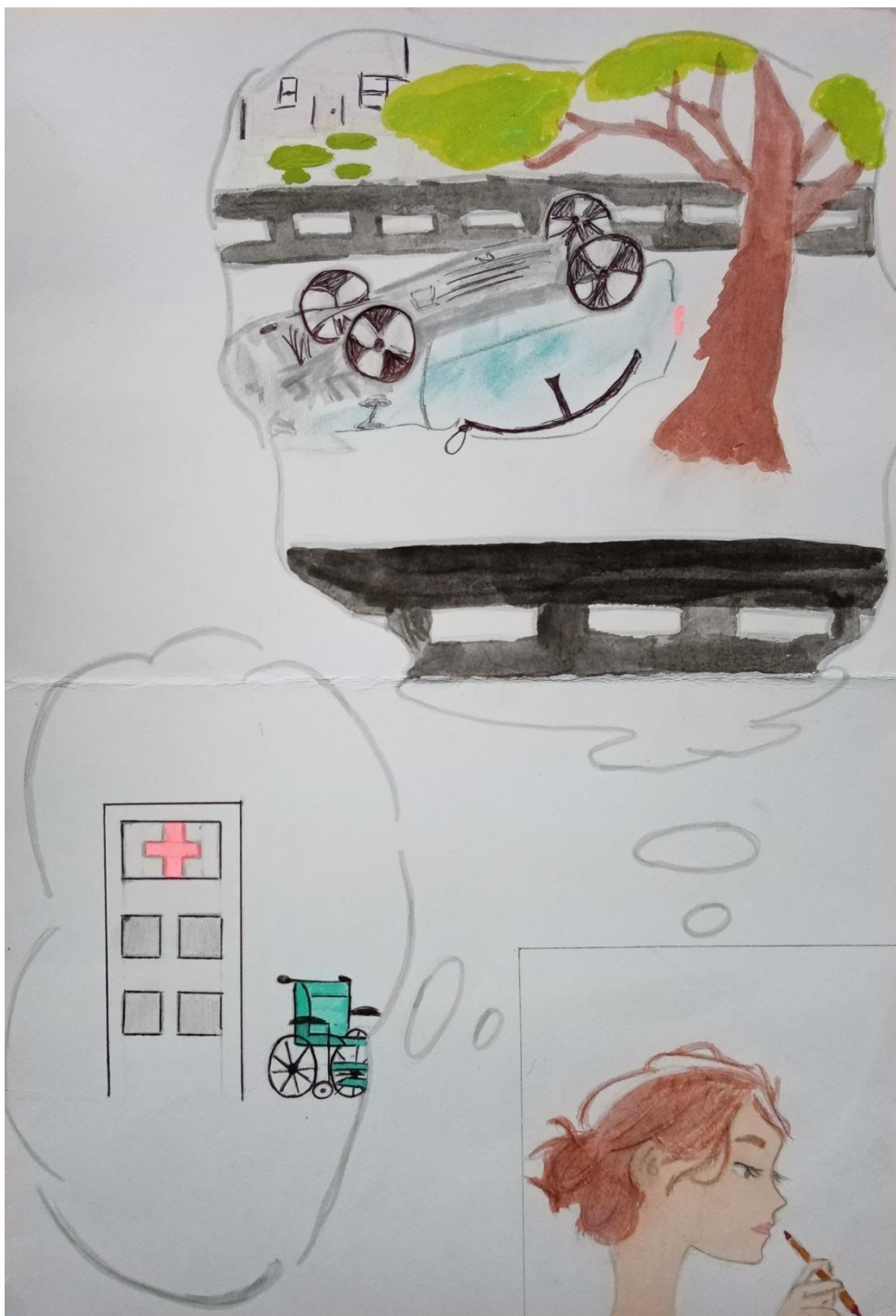
Εικαστική έκφραση, μετατροπή σκηνής σε σκίτσο

Να απεικονίσετε σε σκίτσο ή κόμικ μια σκηνή του λογοτεχνικού έργου «Ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς» (εικαστική έκφραση). (δραστηριότητα 9)

Μια αγγελία ένωσε δύο κορίτσια τη Βερόνικα και την Ελένη. Παρότι ήταν από διαφορετικούς κόσμους έγιναν φίλες. Όλα πήγαιναν καλά, αλληλογραφούσαν και ο καιρός πέρναγε, όμως μια μέρα όλα άλλαξαν. Η Ελένη άρχισε να λέει ψέματα στη Βερόνικα και εκείνη το ανακάλυψε και αποφάσισε να πάει να δει την Ελένη σε αγώνες στίβου στον Βόλο και να της κάνει έκπληξη, αλλά ανακάλυψε πως όλο το προηγούμενο διάστημα τής έλεγε ψέματα.

Ο αγώνας είχε τελειώσει, αλλά η Ελένη δεν είχε εμφανιστεί. Η Βερόνικα δεν ανησύχησε πίστεψε ότι ήταν στα αποδυτήρια. Όταν πήγε στα αποδυτήρια, συνάντησε τη Μάρθα τη ρώτησε πού ήταν η Ελένη και γιατί δεν ήταν στους αγώνες. Η Μάρθα έμεινε εμβρόντητη. Της εξήγησε για το ατύχημα και για την αναπηρία. Μετά από όλα αυτά που άκουσε η Βερόνικα είχε πολλές ερωτήσεις και έγραψε ένα γράμμα στην Ελένη. Μόλις η Ελένη έλαβε το γράμμα αποφάσισε να της τα εξηγήσει όλα.

Η Ελένη της τα εξήγησε όλα. Της είπε ότι είχε ένα ατύχημα με το αυτοκίνητο και έμεινε ανάπηρη, αλλά τον επόμενο χρόνο θα έκανε μια επέμβαση για να ξαναπερπατήσει. Της είπε, επίσης, πως την αγγελία την έβαλε ο ψυχολόγος της, για να της ανεβάσει το ηθικό. Ευτυχώς, η Βερόνικα την κατάλαβε και την συγχωρέσε.

ΚΟΤΡΩΤΣΙΟΥ ΜΑΡΙΑ & ΝΙΝΙΚΑ ΣΜΑΡΑΓΔΑ

Συνεργατική δραστηριότητα, ανάγνωσης με συνοδεία κιθάρας

Ανάγνωση επιστολών ή αποσπασμάτων του βιβλίου με ζωντανή μουσική υπόκρουση. (δραστηριότητα 8)

[Ανάγνωση με μουσική υπόκρουση](#)

Δημιουργική δραστηριότητα κριτικής και εικαστικής έκφρασης

Να δημιουργήσετε το δικό σας εξώφυλλο και οπισθόφυλλο για το βιβλίο.
(δραστηριότητα 3)

Η αλληλογραφία ανάμεσα σε δύο κορίτσια, τη Βερόνικα και την Ελένη αναδεικνύει το θέμα του εθνικού και κοινωνικού ρατσισμού, στον οποίου υπόκεινται τα δύο κορίτσια.

Η Βερόνικα από την Αλβανία νιώθει θλίψη, απογοήτευση, περιθωριοποίηση και περιφρόνηση από τους γείτονες της λόγω της καταγωγής της. Η Ελένη, ένα παιδί των βορείων προαστείων, με χρήματα, εύκολη και χαρούμενη ζωή, όνειρα και ελπίδες, χωρίς ίχνος εθνικού ρατσισμού επικοινωνεί μαζί της μιλώντας της όμορφα, δίνοντάς της ελπίδες για μια καλύτερη ζωή χωρίς πόνο και απαξίωση.

Πώς είναι δυνατόν ένα τέτοιο παιδί να δίνει συμβουλές παρηγοριάς; Ποιος πόνος την κάνει να γνωρίζει την περιθωριοποίηση; Από πού αντλεί δύναμη και αισιοδοξία, όταν όλα γι' αυτήν φαντάζουν τέλεια; Ή ΜΗΠΩΣ δεν είναι τέλεια; Ποιο μυστικό θα τις διχάσει και ταυτόχρονα θα τις ενώσει; Ποια από τις δύο έχει πρακτικά μια αξιόλογη ζωή; Ποιες περιπέτειες και ποια όνειρα των δύο κοριτσιών εκπληρώνονται; Ή πάλι μήπως όχι;

Η ζωή σε κάποιους ανθρώπους δείχνει το σκληρό της πρόσωπο. Τότε τι κάνεις; Πέφτεις ή συνεχίζεις να ονειρεύεσαι τη δική σου Ιθάκη, όπως λέει ο Καβάφης; Υπάρχει αληθινή φιλία; Ναι... Κι όμως... Τι γίνεται όταν όλα ανατρέπονται;

ΜΑΡΟΥΛΑ ΚΛΙΑΦΑ

ΕΦΗΒΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Δημιουργική γραφή και εικαστική έκφραση

Η Ελένη και η Βερόνικα συναντιούνται. Γράψτε έναν διάλογο ανάμεσά τους (δημιουργική γραφή). (δραστηριότητα 10)

Να απεικονίσετε σε σκίτσο ή κόμικ μια σκηνή του λογοτεχνικού έργου (εικαστική έκφραση). (δραστηριότητα 9)

Μετά από έναν χρόνο παύσης συνομιλίας των δύο κοριτσιών μια φωτογραφία σε φάκελο στάλθηκε από την Ελένη στη Βερόνικα έχοντας μέσα και ένα γράμμα που έγραφε:

Αγαπητή μου Βερόνικα,

Έχουμε να μιλήσουμε τόσο καιρό και ομολογώ πως μου έχει λείψει η παρέα σου. Αλήθεια θα ήθελα να ξέρω πώς είσαι και τα νέα σου. Εγώ ομολογουμένως έχω πολλά! Αλλά έτσι όπως τα έκανα... Δεν ένιωθα πολύ καλά να συνεχίσω να σου μιλάω. Σου στέλνω μια φωτογραφία μου, για να έχεις κάτι ευλικρινές από εμένα και επειδή μου έχεις λείψει τόσο πολύ.

Με αγάπη,
Ελένη

Αγαπητή μου Ελένη,

Μου έχεις λείψει τόσο πολύ, σε είχα σαν κολλητή μου, σου εκμυστηρευόμουν τόσα και ένιωσα από εσένα απάτη, το μετάνιωσα... Πέρασες τόσα πολλά και σε βοηθούσα, κάτι που ήταν φανταστικό. Σε ευχαριστώ για την φωτογραφία, θα την κρατήσω για πάντα!

Με πολλή αγάπη,
Βερόνικα.

Μια ηλιόλουστη μέρα του Ιουλίου έναν μήνα έπειτα από τα γράμματα, η Βερόνικα καθώς περπατούσε στο δασάκι της γειτονιάς της αντίκρισε ένα γνώριμο κορίτσι. Αμέσως κατάλαβε ποια ήταν. Τότε και το κορίτσι όταν την είδε, την γνώρισε, ήταν η Ελένη. Δάκρυα και στα δύο πρόσωπα έτρεξαν. Η Βερόνικα έσπευσε να αγκαλιάσει την Ελένη, η Ελένη την αγκάλιασε σφικτά και ξεστόμισε ένα σιγανό «συγνώμη». Η Βερόνικα δεν απάντησε και συνέχισε να την αγκαλιάζει. Έπειτα από λίγο αποφάσισαν να πάνε για ένα παγωτό και να κάνουν μια νέα αρχή. Κάθισαν και η Βερόνικα άρχισε να μιλάει, να λέει τα νέα της με χαρά και άνεση «Θα γίνω συγγραφέας». Η Ελένη

απάντησε με μια έκπληκτη χαρά «Σου έλεγα από παλιά πως γράφεις φανταστικά. Χαίρομαι για την απόφασή σου». Η Βερόνικα με ένα χαμόγελο συνέχισε να διηγείται ιστορίες, η Ελένη τότε τη διέκοψε και με ένα σοβαρό ύφος της λέει: «Λυπάμαι για τότε, δεν φέρθηκα καλά, μου έγραφες από την καρδιά σου και εγώ σε κορόιδευα με ένα σωρό ψέματα». Η Βερόνικα απάντησε με ηρεμία «Δεν πειράζει, σε έχω συγχωρέσει έτσι κι αλλιώς. Αυτό σε έκανε να νιώθεις καλύτερα. Άφησε πίσω σου το παρελθόν και πες μου τα νέα σου». Η Ελένη χαρούμενη άρχισε να της λέει πως θα προκριθεί σε αγώνες για άτομα με αναπηρία. Θα την βοηθούσε στην ψυχολογία της και την έκανε πολύ χαρούμενη. Επίσης, της είπε πως βρήκε καινούργιους φίλους και σιγά σιγά αποκαθίσταται η βλάβη στα πόδια της λόγω και των φυσικοθεραπειών και της ανεβασμένης ψυχολογίας της. Η Βερόνικα ακούγοντας όλα αυτά ένιωθε θαυμασμό. Η ειλικρίνεια στον λόγο της Ελένης την έκανε σχεδόν να συγκινηθεί από χαρά. Η συζήτηση τους κράτησε ως αργά το απόγευμα και η κολλητή τους παρέα ως τα γεράματα!

Δημιουργική γραφή, διαλογικό κείμενο, αλλαγή του τέλους

Η Ελένη και η Βερόνικα συναντιούνται. Γράψτε έναν διάλογο ανάμεσά τους (δημιουργική γραφή) και δραματοποιήστε τον. (δραστηριότητα 10)

Η Βερόνικα έφτασε στον αγώνα, αλλά δεν βρήκε την Ελένη. Όταν τελείωσε ο αγώνας άρχισε να την ψάχνει παντού και στο τέλος τη βρήκε στα αποδυτήρια. Ήταν σε αναπηρικό καροτσάκι.

- Ελένη γιατί είσαι εδώ; Τι συμβαίνει;

-Εσύ τι κάνεις εδώ;

-Ήρθα να σου κάνω έκπληξη για τον αγώνα, αλλά τελικά μου την έκανες εσύ!

-Ήθελα εδώ και πολύ καιρό να στο πω, αλλά δεν ήξερα πως!

-Τότε γιατί μου είπες ψέματα; Θα μπορούσες να πεις από την αρχή ότι ήσουν σε αναπηρικό καροτσάκι, για να μην έρθεις σε αυτή τη θέση. Νόμιζα πως ήμαστε φίλες!

- Μα είμαστε φίλες, απλώς δεν ήξερα πώς να στο πω, γιατί ντρεπόμουν για τον εαυτό μου.

-Εγώ θα σε καταλάβαινα! Αφού έτσι κι αλλιώς έχουμε μοιραστεί τόσα μυστικά!

- Ναι αλλά αυτό το μυστικό ξεπερνάει τα όρια ενός απλού μυστικού. Εγώ το μόνο που ήθελα ήταν να ζήσω μία φυσιολογική ζωή για λίγο.

- Ναι αλλά οι φίλες δεν λένε ψέματα η μία στην άλλη!

- Έχεις δίκιο που είσαι θυμωμένη, σου ζητώ συγνώμη και ελπίζω να με συγχωρέσεις.

- Θα σε συγχωρέσω μόνο άμα μου υποσχεθείς πως δεν θα μου ξαναπείς ψέματα!

-Στο υπόσχομαι. Τέρμα τα ψέματα από εδώ και πέρα!

-Θα ήθελες να το πάρουμε από την αρχή και να μου πεις την πραγματική ιστορία σου;

-Ωραία. Εδώ όμως δεν είναι το κατάλληλο μέρος θες να πάμε σε μία καφετέρια να τα πούμε;

- Ναι , πάμε να τα ξεκαθαρίσουμε όλα!

Τέλος, η Βερόνικα φεύγει και η Ελένη νιώθει ανακουφισμένη που έμαθε επιτέλους την αλήθεια η Βερόνικα.

Ψηφιακές δεξιότητες, εννοιολογικός χάρτης, συναισθήματα χαρακτήρων

Να παρουσιάσετε χωριστά τη συναισθηματική κατάσταση των δύο κοριτσιών τεκμηριώνοντας την απάντησή σας με τα αντίστοιχα χωρία του κειμένου. Στη συνέχεια να δημιουργήσετε έναν εννοιολογικό χάρτη με τα συναισθήματα. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το smartart για να απεικονίσετε τα συναισθήματα με κλιμάκωση προς τα πιο δυνατά. (δραστηριότητα 13)

Τα συναισθήματα της **Βερόνικας** στο βιβλίο ήταν πιο πολύ δυσάρεστα παρά ευχάριστα.

Στην αρχή η Βερόνικα ένιωθε αγωνία, γιατί δεν ήταν σίγουρη αν η Ελένη θα διάλεγε το δικό της γράμμα ανάμεσα σε όλων των άλλων. Επίσης, ένιωθε νοσταλγία, γιατί της έλλειπε το σπίτι της και η οι συγγενείς της, που ήταν στην Αλβανία. Σε κάποια σημεία του βιβλίου η Βερόνικα έδειχνε και τη ζήλια της για τη ζωή της Ελένης. Στη συνέχεια, βλέπουμε την ανησυχία της, γιατί αναγκαστικά έπρεπε να μετακομίσει σε άλλη πολυκατοικία και δεν ήταν σίγουρη αν θα έβρισκαν σπίτι. Μετά από λίγο καιρό, όμως, βρήκαν σπίτι, οπότε ανακουφίστηκε. Ωστόσο, οι γείτονες ήταν ρατσιστές και απότομοι, γεγονός που της δημιουργούσε θυμό και απομόνωση. Μόνο μία γειτόνισσα ήταν καλή, η οποία τους έκανε να νιώθουν οικεία. Τέλος, η Βερόνικα ένιωσε προδοσία, όταν έμαθε την αλήθεια για την Ελένη.

Συμπερασματικά, βλέπουμε ότι στο τέλος του βιβλίου τα συναισθήματά της ήταν ανάμεικτα.

Τα συναισθήματα της **Ελένης** στο βιβλίο, για μεγάλο χρονικό διάστημα φαίνεται να είναι ευχάριστα. Όμως ισχύει;

Στην αρχή, η Ελένη είναι έκπληκτη. Έπειτα χωρίς να το καταλάβει έχει καταφέρει να κάνει τη Βερόνικα να νιώσει αδικία, αφού η Ελένη φαινόταν να έχει μία τέλεια ζωή σε σχέση με εκείνη, οπότε θα μπορούσαμε να πούμε ότι βλέπουμε τη ζήλια της Ελένης.

Άρα, η Ελένη φαινόταν μια αχάριστη κοπέλα, που ενώ δεν της έλειπαν πολλά, δεν χαιρόταν πολύ. Είχε τον θαυμασμό αγοριών, ακριβό αμάξι, μεγάλο σπίτι, πολλά πάρτι και φίλες και παρά τα όσα της έλεγε η Βερόνικα, συνέχιζε να της λείπει τα δικά της ασήμαντα προβλήματα σε σχέση με εκείνα της Βερόνικας, οπότε βλέπουμε λίγη κακία.

Στο τέλος, όμως, φάνηκε ότι τίποτα δεν ίσχυε, μιας και τόσο καιρό την «πρόδιδε» λέγοντας ψέματα για όλα. Μετανιωμένη και απελπισμένη ζητά συγγνώμη

για την εγωιστική συμπεριφορά. Τελειώνοντας βρήκε την αισιοδοξία, αφού θα έκανε χειρουργείο και η Βερόνικα τη συγχώρεσε.

Βερόνικα	Ελένη
Αγωνία	Έκπληξη
Νοσταλγία	Ζήλια
Ζήλια	Αχαριστία
Ανησυχία	Κακία
Ανακούφιση	Μετάνοια
Θυμός	Απελπισία
Απομόνωση	Εγωισμός
Προδοσία	Αισιοδοξία

Εικαστική έκφραση, κόμικ

Να απεικονίσετε σε σκίτσο ή κόμικ μια σκηνή του λογοτεχνικού έργου (εικαστική έκφραση). (δραστηριότητα 9)

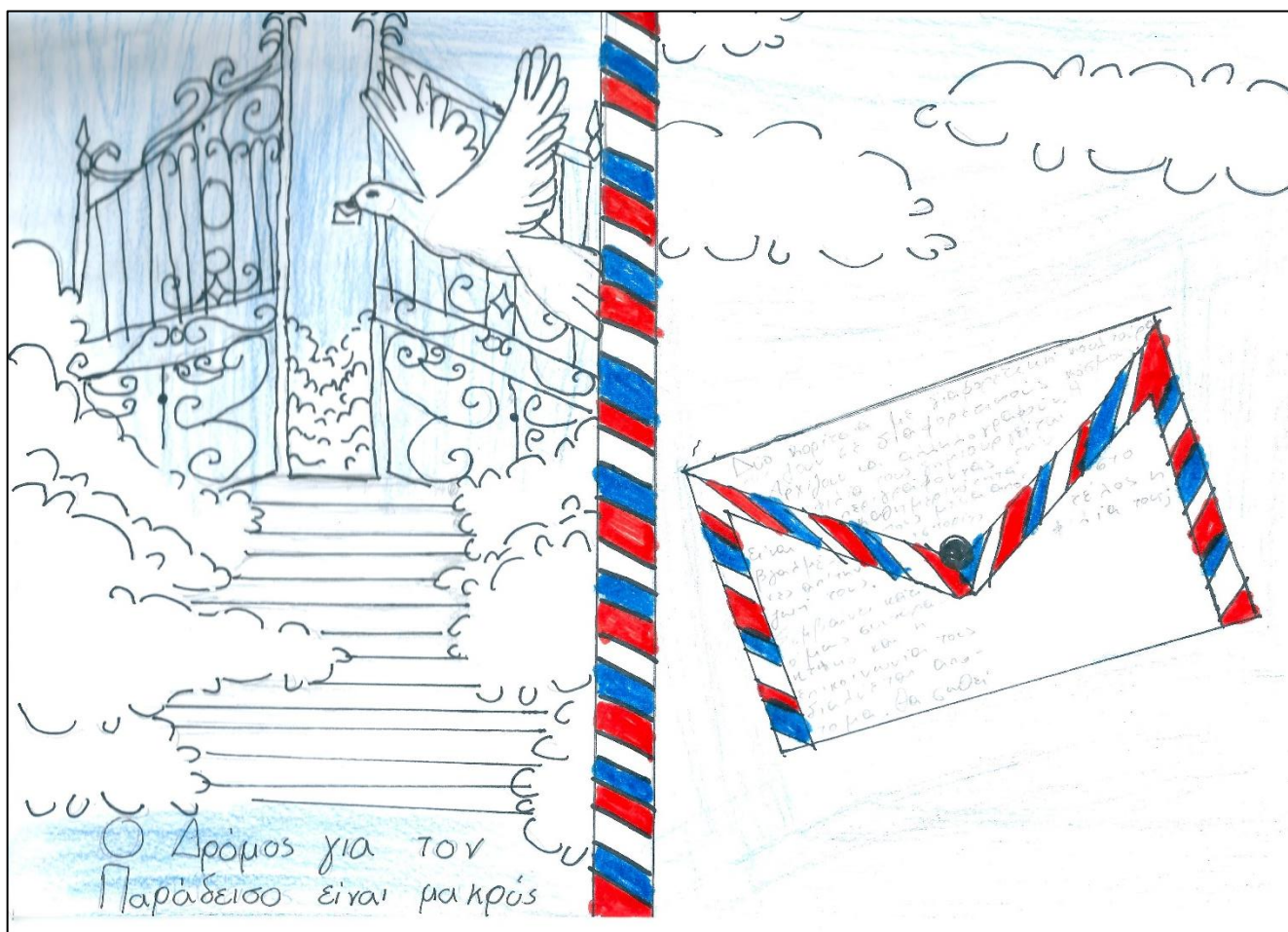
10 Δεκεμβρίου

[...] Στο σχολείο μας υπάρχουν τέσσερα πέντε παιδιά με κακή φήμη. Κυκλοφορούν με αλυσίδες και σιδερένιες γροθιές στην τσέπη. Όποιον δεν συμπαθούν, παιδί ή καθηγητή, τον πλακώνουν στο ξύλο. Τις προάλλες δύο από αυτούς, μαζί με κάτι εξωσχολικούς, έπιασαν έναν μαθητή από τη δευτέρα τάξη και τον έδεσαν με σκοινιά στο υπόγειο του σχολείου, γιατί λέει τους είχε απειλήσει πως θα αναφέρει στον γυμνασιάρχη ότι αυτοί έγραψαν τα αισχρολόγα στις τουαλέτες των κοριτσιών.

Δημιουργική δραστηριότητα εικαστικής έκφρασης

Να δημιουργήσετε το δικό σας εξώφυλλο και οπισθόφυλλο για το βιβλίο.
(δραστηριότητα 3)

Αξιολόγηση του βιβλίου

Να γράψετε βιβλιοπαρουσίαση του συγκεκριμένου έργου ή μία βιβλιοκριτική για τη σχολική εφημερίδα. (δραστηριότητα 1)

Το βιβλίο ο δρόμος για τον παράδεισο είναι μακρύς δεν μου τράβηξε πολύ την προσοχή, γιατί η ιστορία δεν είχε ενδιαφέρον. Για ένα μεγάλο μέρος του βιβλίου είναι δύο κορίτσια που ανταλλάσσουν γράμματα. Γι' αυτόν τον λόγο δεν κάνει το βιβλίο ενδιαφέρον. Ακόμα, οι συνομιλίες των δύο κοριτσιών δεν είναι ενδιαφέρουσες, αφού τότε οι συνθήκες ζωής ήταν έτσι για τα πλουσιόπαιδα και για τα αλλοδαπά παιδιά. Η ιστορία γίνεται βαρετή και μόνο στο τέλος γίνεται ενδιαφέρουσα διότι η Βερόνικα μαθαίνει την αλήθεια για τη ζωή της Ελένης.

Δημιουργική δραστηριότητα κριτικής έκφρασης και εικαστικής έκφρασης

Να δημιουργήσετε το δικό σας εξώφυλλο και οπισθόφυλλο για το βιβλίο.
(δραστηριότητα 3)

Δημιουργική δραστηριότητα κριτικής και εικαστικής έκφρασης

Να δημιουργήσετε το δικό σας εξώφυλλο και οπισθόφυλλο για το βιβλίο.
(δραστηριότητα 3)

Κριτική έκφραση, βιβλιοπαρουσίαση

Να γράψετε βιβλιοπαρουσίαση του συγκεκριμένου έργου ή μία βιβλιοκριτική για τη σχολική εφημερίδα. (δραστηριότητα 1)

Ο δρόμος για τον Παράδεισο είναι μακρύς

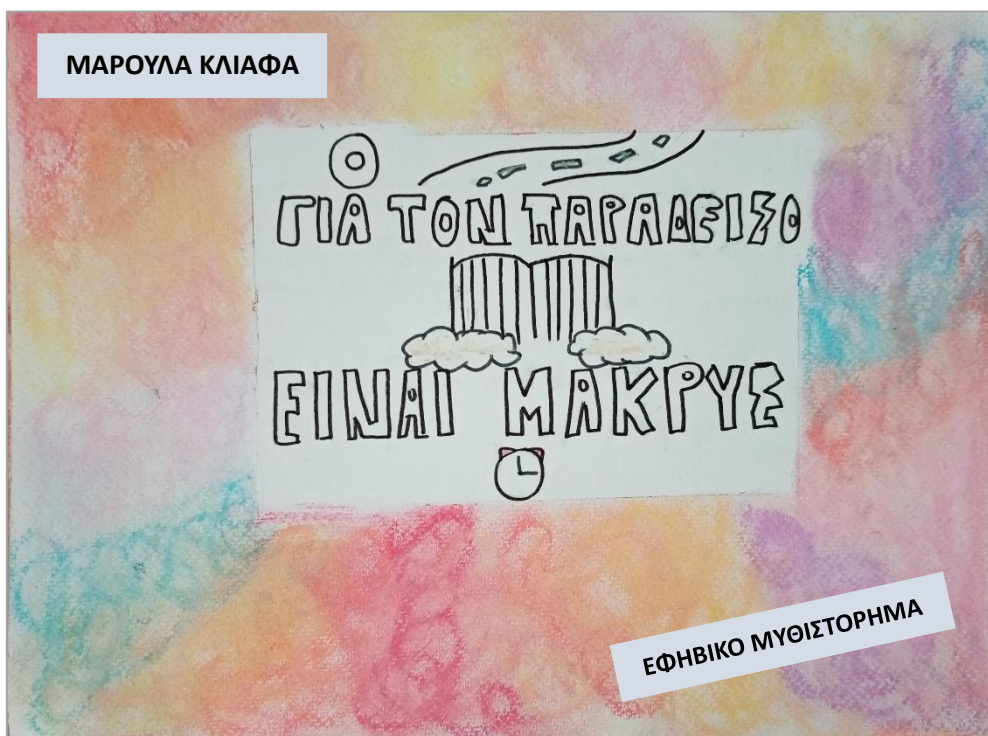
Το βιβλίο «Ο δρόμος για τον παράδεισο είναι μακρύς» είναι ένα εφηβικό μυθιστόρημα γραμμένο από την συγγραφέα Μαρούλα Κλιάφα. Το μυθιστόρημα αφορά δύο κορίτσια τα οποία αλληλογραφούσαν αποσκοπώντας στη δημιουργία μιας καλής φιλίας. Ενώ φάνταζαν οι ζωές τους άκρως διαφορετικές μέσα από τα γράμματα που έστελναν η μία στην άλλη, η πραγματικότητα ήταν πολύ διαφορετική. Η Βερόνικα, που ήταν μία καλή κοπέλα ερχόμενη από την γειτονική χώρα Αλβανία, είχε να αντιμετωπίσει πολλά προβλήματα, όπως είναι η φτώχεια, ο ρατσισμός και η περιθωριοποίηση. Αντίθετα, παρουσιάζεται η Ελένη μια κοπέλα προερχόμενη από εύπορη οικογένεια, η οποία διηγόταν τη ζωή της ιδανική χωρίς ιδιαίτερα εμπόδια. Η φιλία τους αναπτυσσόταν πολύ όμορφα, μέχρι που έφτασε η στιγμή που η Βερόνικα ήθελε να κάνει μία έκπληξη στην κολλητή της και αποκαλύφθηκε η θλιβερή αλήθεια. Η Ελένη δεν ήταν το χαρούμενο κορίτσι, που ήθελε να δείχνει, αλλά αντίθετα ένα

κορίτσι που πάλευε να αντιμετωπίσει το ψυχολογικό τραύμα που τη στιγματίσει τόσο ψυχικά όσο και σωματικά. Το αυτοκινητιστικό ατύχημα που συνέβη στην οικογένειά της, προκάλεσε βαρύ πόνο σε εκείνη, αφού έχασε τον πατέρα της και έμεινε και ίδια ανάπηρη. Η Ελένη πλέον είχε να αντιμετωπίσει μία τρομακτική αλήθεια και έναν θρήνο που θα έκανε καιρό να απαλυνθεί. Έτσι λοιπόν, η αλληλογραφία με έναν άνθρωπο που δεν γνωρίζει ήταν ένας τρόπος να ξεχνάει όλο αυτόν τον πόνο που βίωνε. Όταν αποκαλύφθηκε όλη η αλήθεια οι δύο φίλες μετά από κάποιους τσακωμούς, που είχαν, ήρθαν ακόμα πιο κοντά και έτσι δημιουργήθηκε μια πιο ισχυρή φιλία βασισμένη στην αλήθεια. Το συμπέρασμα του βιβλίου λοιπόν ήταν πως **τα θεμέλια μιας ισχυρής φιλίας είναι η εμπιστοσύνη και η αλήθεια.**

ΟΥΣΤΑΜΠΑΣΙΔΟΥ ΣΙΑ

Δημιουργική δραστηριότητα εικαστικής έκφρασης

Να δημιουργήσετε το δικό σας εξώφυλλο για το βιβλίο. (δραστηριότητα 3)

Αποτίμηση

Να γράψετε ένα κείμενο για να εκφράσετε την ευαρέσκεια ή την απαρέσκειά σας για το βιβλίο που διαβάσατε, αιτιολογώντας την απάντησή σας. (δραστηριότητα 2)

Το βιβλίο «Ο δρόμος για τον παράδεισο είναι μακρύς», μας αρέσει πολύ. Αρχικά βρήκα ενδιαφέρον ότι δύο κορίτσια άγνωστα μεταξύ αλληλογραφούν με επιστολές. Επίσης, ήταν περίεργο που στην εποχή μας διάλεξαν αυτόν τον τρόπο επικοινωνίας, μιας και οι ανταλλαγές επιστολών δεν είναι συνηθισμένες πλέον. Μας άρεσε το γεγονός ότι παρά τις διαφορές τους κατέκτησαν μία πραγματική φιλία καταλαβαίνοντας η μία τη άλλη. Ακόμη, χαρήκαμε που ανέφεραν το θέμα του ρατσισμού σε ένα βιβλίο για παιδιά δίνοντας το μήνυμα να μην κρίνουν τους ανθρώπους. Κατά τη διάρκεια του ρατσισμού απέναντι στη Βερόνικα και την οικογένειά της, μας έδειξε και τα συναισθήματά τους. Κάτι ακόμα που μας άρεσε ήταν ότι παρόλα τα ψέματα της Ελένης στη Βερόνικα, εκείνη μπόρεσε να τη συγχωρέσει. Τέλος, μας συγκίνησε πολύ η προσωπική ιστορία της Ελένης και η δύναμή της να συνεχίσει σε αυτήν την κατάσταση.

ΜΠΕΤΣΗΣ ΜΑΡΚΟΣ

Δημιουργική δραστηριότητα ψηφιακή

**Να δημιουργήσετε το δικό σας εξώφυλλο και οπισθόφυλλο για το βιβλίο.
(δραστηριότητα 3)**

